nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 1

Natuurkunde 1,2 (nieuwe stijl) en natuurkunde (oude stijl)

Correctievoorschrift HAVO

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

20**01**

Tijdvak 1

Inzenden scores
Uiterlijk op 30 mei de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar de Citogroep zenden.

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 2

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:
1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, .., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;
3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;
3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening of afleiding ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 3

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord.
3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de opgave aanzienlijk vereenvoudigd wordt en tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.
Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.
Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 86 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).
Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Natuurkunde 1,2 (nieuwe stijl) en natuurkunde (oude stijl) HAVO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Een afwijking in de uitkomst van een berekening door acceptabel tussentijds afronden wordt de kandidaat niet aangerekend.
2 De uitkomst van een berekening mag één significant cijfer meer of minder bevatten dan op grond van de nauwkeurigheid van de vermelde gegevens verantwoord is, tenzij in de vraag is vermeld hoeveel significante cijfers de uitkomst dient te bevatten.
3 Het laatste scorepunt, aangeduid met 'completeren van de berekening', wordt niet toegekend in de volgende gevallen:
– een fout in de nauwkeurigheid van de uitkomst
– een of meer rekenfouten
– het niet of verkeerd vermelden van de eenheid van een uitkomst, tenzij gezien de vraagstelling het weergeven van de eenheid overbodig is. In zo'n geval staat in het antwoordmodel de eenheid tussen haakjes.
4 Het laatste scorepunt wordt evenmin toegekend als juiste antwoordelementen foutief met elkaar worden gecombineerd of als een onjuist antwoordelement een substantiële vereenvoudiging van de berekening tot gevolg heeft.
5 In het geval van een foutieve oplossingsmethode, waarbij geen of slechts een beperkt aantal deelscorepunten kunnen worden toegekend, mag het laatste scorepunt niet worden toegekend.

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 4

4 Antwoordmodel

Antwoorden	Deel-scores

Opgave 1 Rolweerstand

Maximumscore 5

1 □ voorbeeld van een juiste grafiek:

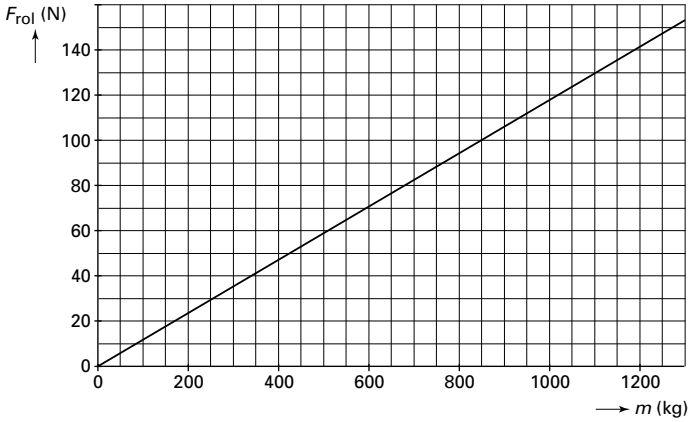

- de schaalverdeling van de verticale as is zodanig dat rolwrijving voor een massa van 1000 kg is af te lezen **1**
- de schaalverdeling van de verticale as is zodanig dat meer dan de helft van de as benut wordt **1**
- de schaalverdeling van de verticale as met 'ronde' getallen aangegeven **1**
- tekenen van een rechte lijn door de oorsprong **1**
- tekenen van een rechte lijn met de juiste helling **1**

Opmerking
Als op de verticale as de schaalverdeling ontbreekt: maximaal 1 punt.

Maximumscore 2

2 □ voorbeeld van een antwoord:

$(c_{rol} = \frac{F_{rol}}{mg})$

c_{rol} heeft geen eenheid omdat zowel de eenheid van mg als van F_{rol} newton (of kgm/s^2) is.

- constatering dat de eenheid van mg newton (of kgm/s^2) is **1**
- constatering dat de eenheid van F_{rol} newton (of kgm/s^2) is **1**

Maximumscore 3

3 □ voorbeeld van een antwoord:
Harde banden worden weinig ingedrukt (of hebben een klein contactoppervlak).
Daardoor heeft een auto met harde banden een kleine c_{rol}.
De rolweerstand van zo'n auto is kleiner dan van een auto met zachte banden (dus ook de kracht die de motor moet leveren is kleiner, dus ook de energie die de auto verbruikt).

- constatering dat harde banden weinig ingedrukt worden (of een klein contactoppervlak hebben) **1**
- inzicht dat een auto met harde banden een kleine c_{rol} heeft **1**
- inzicht dat F_{rol} dan kleiner is **1**

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 5

	Antwoorden	Deel-scores
	Maximumscore 2	
4 □	antwoord:	
	• Regel 14–15: „In het algemeen .... van de auto;" en/of regel 15–17: „in formulevorm .... $F_{rol} = c_{rol}mg$."	**1**
	• Regel 25–28: „Een laag gewicht .... moet worden."	**1**
	Opmerking *Als voor de eerste reden regel 23–25 („De autofabrikant ... brengen.") wordt geciteerd: goedrekenen.*	

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 6

Antwoorden	Deel-scores

Opgave 2 Hartfoto's

Maximumscore 3

5 □ antwoord: $^{43}_{19}\text{K} \rightarrow {}^{43}_{20}\text{Ca} + {}^{0}_{-1}\text{e}\ (+\gamma)$

- elektron rechts van de pijl **1**
- Ca als vervalproduct **1**
- aantal nucleonen links en rechts kloppend **1**

Opmerkingen
Als in de vergelijking geen atoomnummers zijn aangegeven: goedrekenen.
Is een ander deeltje dan een elektron gebruikt: maximaal 1 punt.

Maximumscore 5

6 □ uitkomst: $D = 3{,}3 \cdot 10^{-3}$ Gy

voorbeeld van een berekening:
Per seconde vinden er $1{,}2 \cdot 10^{6}$ vervalreacties plaats.
Per seconde komt $1{,}2 \cdot 10^{6} \cdot 830 \cdot 10^{3} \cdot 1{,}602 \cdot 10^{-19} = 1{,}60 \cdot 10^{-7}$ J energie vrij.
In twee uur is dat $7200 \cdot 1{,}60 \cdot 10^{-7} = 1{,}15 \cdot 10^{-3}$ J.
Door het hart wordt $0{,}80 \cdot 1{,}15 \cdot 10^{-3} = 9{,}20 \cdot 10^{-4}$ J opgenomen.
Hieruit volgt dat de stralingsdosis gelijk is aan: $D = \frac{E}{m} = \frac{9{,}20 \cdot 10^{-4}}{0{,}280} = 3{,}3 \cdot 10^{-3}$ Gy.

- inzicht dat er per seconde $1{,}2 \cdot 10^{6}$ vervalreacties plaatsvinden **1**
- berekenen van de energie (in keV of J) die per seconde vrij komt **1**
- berekenen van de energie die in twee uur vrijkomt **1**
- toepassen van de factor 0,80 **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerking
Als de stralingsdosis is uitgedrukt in J/kg *of* eV/kg*: goedrekenen.*

Maximumscore 3

7 □ uitkomst: Het percentage vervallen kernen is gelijk aan 88%.

voorbeeld van een berekening:
66 uur correspondeert met 3 halveringstijden.
Het percentage radioactieve kernen dat over is, is gelijk aan $(0{,}5)^{3} \cdot 100\% = 12{,}5\%$.
Het percentage vervallen kernen is dus gelijk aan $100 - 12{,}5 = 88\%$.

- inzicht dat 66 uur = 3 halveringstijden **1**
- toepassen van de factor $(0{,}5)^{3}$ **1**
- completeren van de berekening **1**

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 7

Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 4

8 □ voorbeeld van een voordeel:
- Tl zendt geen β-straling uit zodat er minder stralingsbelasting is.

voorbeeld van een nadeel:
- Tl heeft een langere halveringstijd zodat een patiënt langer blootstaat aan straling.

• voordeel + passende toelichting	**2**
• nadeel + passende toelichting	**2**

Opmerkingen
Als, als voordeel, is geantwoord dat de energie van de γ-straling kleiner is zodat er minder stralingsbelasting is: goedrekenen.
Ook andere dan de hierboven gegeven voor- en nadelen kunnen goedgerekend worden mits er een consistente en acceptabele toelichting bij gegeven wordt.

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 8

Opgave 3 Ontdooitransformator

Maximumscore 3

9 □ uitkomst: $N_p = 1{,}5 \cdot 10^2$

voorbeeld van een berekening:
Voor de transformator geldt: $\frac{N_p}{N_s} = \frac{U_p}{U_s}$.
Hierin is: $N_s = 4$, $U_p = 230$ V en $U_s = 6{,}0$ V.
Hieruit volgt dat $N_p = 1{,}5 \cdot 10^2$.

- gebruik van $\frac{N_p}{N_s} = \frac{U_p}{U_s}$ **1**
- inzicht dat $N_s = 4$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerkingen
De uitkomsten $N_p = 153$ en $N_p = 154$: *goedrekenen.*
Als is gerekend met $N_p = 3$ (*geeft als uitkomst* $N_p = 1{,}2 \cdot 10^2$ *of* $N_p = 115$): *goedrekenen.*

Maximumscore 3

10 □ voorbeeld van een antwoord:
De stroomsterkte in de leiding is gelijk aan de stroomsterkte in de kabel.
Omdat de weerstand van de leiding groter is dan die van de kabel, volgt uit $P = I^2R$ dat in de leiding meer warmte wordt ontwikkeld dan in de kabel.

- gebruik van $P = I^2R$ **1**
- inzicht dat de stroomsterkte in de leiding gelijk is aan de stroomsterkte in de kabel **1**
- inzicht dat in deze situatie in de grootste weerstand de meeste warmte wordt ontwikkeld **1**

Maximumscore 4

11 □ uitkomst: $t = 1{,}4 \cdot 10^2$ s

voorbeeld van een berekening:
Om het ijs te smelten is $0{,}12 \cdot 334 \cdot 10^3 = 4{,}01 \cdot 10^4$ J nodig.
Van het vermogen van de ontdooitransformator wordt $0{,}70 \cdot 400 = 280$ W benut voor het ontdooien.
Dus $t = \frac{Q_{ijs}}{P_{nuttig}} = \frac{4{,}01 \cdot 10^4}{280} = 1{,}4 \cdot 10^2$ s.

- berekenen van de benodigde warmte **1**
- in rekening brengen van 70% **1**
- gebruik van $Q = Pt$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Maximumscore 3

12 □ voorbeeld van een antwoord:
Door zijn kleinere soortelijke weerstand is de weerstand van de koperen leiding kleiner.
De stroomsterkte in de koperen leiding is dus groter.
(Uit $P = UI$ of $Q = UIt$) volgt dan dat de warmteontwikkeling (per seconde) in de koperen leiding groter is (en het ontdooien dus korter duurt).

- constatering dat de soortelijke weerstand van koper kleiner is dan van aluminium **1**
- inzicht dat de weerstand van de koperen leiding kleiner is en de stroomsterkte dus groter **1**
- inzicht dat (uit $P = UI$ volgt dat) de warmteontwikkeling (per seconde) in de koperen leiding groter is (en het ontdooien dus korter duurt) **1**

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 9

	Antwoorden	Deel-scores

Opgave 4 Onderzoek aan een lichtsensor

Maximumscore 2

13 □ voorbeeld van een antwoord:
Als de verlichtingssterkte groter is, is de afstand tussen de lamp en de LDR kleiner.
Uit de grafiek blijkt dat de weerstand dan kleiner is.

- inzicht dat een grotere verlichtingssterkte overeenkomt met een kleinere afstand **1**
- constatering dat uit de grafiek volgt dat dit overeenkomt met een kleinere weerstand **1**

Maximumscore 3

14 □ voorbeeld van een antwoord:

methode 1
In een serieschakeling verhouden de spanningen over de weerstanden zich als de waarden van die weerstanden.
(Omdat de LDR in beide gevallen dezelfde weerstand heeft,) is de spanning over de weerstand van 500 Ω het grootst.

- inzicht dat in een serieschakeling de spanningen over de weerstanden zich verhouden als de waarden van die weerstanden **2**
- conclusie **1**

methode 2
Als de LDR in serie staat met 500 Ω is de stroomsterkte door de schakeling kleiner dan wanneer de LDR in serie staat met 100 Ω.
(Omdat de LDR in beide gevallen dezelfde weerstand heeft,) is de spanning over de LDR dan ook klein.
(Omdat de som van de spanning over R en LDR constant is,) is de spanning over R dan juist groot.

- inzicht dat in de schakeling met 500 Ω de stroomsterkte kleiner is **1**
- inzicht dat de spanning over de LDR dan kleiner is **1**
- conclusie **1**

Opmerkingen
Als een antwoord wordt gegeven in de trant van: 'Over een grotere weerstand staat een grotere spanning': 1 punt.
Als uit het antwoord blijkt dat verondersteld wordt dat in beide gevallen de stroomsterkte even groot is: maximaal 1 punt.

Maximumscore 3

15 □ uitkomst: De gevoeligheid is gelijk aan $2{,}0 \cdot 10^{-3}$ V/lux (met een marge van $0{,}1 \cdot 10^{-3}$ V/lux).

voorbeeld van een bepaling:
De gevoeligheid is gelijk aan de helling van het lineaire deel van de grafiek.
Hierin is $\Delta U = 1{,}2$ V en de bijbehorende verandering van de verlichtingssterkte 600 lux.
Hieruit volgt dat de gevoeligheid gelijk is aan $\frac{1{,}2}{600} = 2{,}0 \cdot 10^{-3}$ V/lux.

- inzicht dat de gevoeligheid gelijk is aan de helling van het lineaire deel van de karakteristiek **1**
- aflezen van ΔU en de verandering van de verlichtingssterkte **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerking
Als de reciproque waarde is berekend (uitkomst 500 lux/V*): maximaal 2 punten.*

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 10

	Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 3

16 □ voorbeeld van een antwoord:
Van het gefilterde licht wordt (ter hoogte van de LDR) steeds de verlichtingssterkte gemeten.
De verlichtingssterkte wordt in alle drie de gevallen gelijk gemaakt door de sterkte van de lamp te variëren of door de hoogte van de lamp te veranderen.
Steeds wordt de spanning over de sensor gemeten.

- inzicht dat van het gefilterde licht (ter hoogte van de LDR) steeds de verlichtingssterkte gemeten moet worden **1**
- inzicht dat de verlichtingssterkte in alle drie de gevallen gelijk gemaakt wordt door de sterkte van de lamp te variëren of de hoogte van de lamp te veranderen **1**
- constatering dat steeds de spanning over de sensor gemeten moet worden **1**

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 11

Opgave 5 Mistral

Maximumscore 5

17 □ uitkomst: v = 33 m (met een marge van 2 m)

voorbeeld van een bepaling:
De straal van de cirkelbaan op de foto is 4,4 cm.
De straal van de cirkelbaan op het negatief is $\frac{4,4}{3,0}$ = 1,47 cm.
De vergroting $N = \frac{1,47 \cdot 10^{-2}}{6,0} = 2,44 \cdot 10^{-3}$.
Uit $N = \frac{b}{v}$ volgt: $v = \frac{8,0 \cdot 10^{-2}}{2,44 \cdot 10^{-3}} = 33$ m.

- opmeten van de straal op de foto (met een marge van 0,2 cm) **1**
- berekenen van de straal op het negatief **1**
- berekenen van de vergroting **1**
- gebruik van $N = \frac{b}{v}$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Maximumscore 3

18 □ uitkomst: v = 9,4 m/s

voorbeeld van een berekening:
Voor de middelpuntzoekende kracht geldt: $F_{mpz} = \frac{mv^2}{r}$.
In de beschreven situatie geldt: $\frac{mv^2}{r} = 1,5mg$, met r = 6,0 m en g = 9,81 m/s^2.
Hieruit volgt dat $v^2 = 1,5gr = 1,5 \cdot 9,81 \cdot 6,0 = 88,3$, dus $v = \sqrt{88,3} = 9,4$ m/s.

- gebruik van $F_{mpz} = \frac{mv^2}{r}$ **1**
- inzicht dat $F_{mpz} = 1,5mg$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerkingen
Als met een fictieve massa (van bijvoorbeeld 1 kg*) is gerekend: goedrekenen.*
Als gerekend is met $1,5F_{mpz} = mg$*: maximaal 1 punt.*

Maximumscore 3

19 □ antwoord:

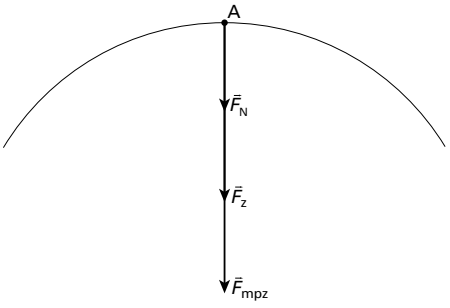

Opmerking
Als alléén de richting of alléén de lengte juist is aangegeven: 1 punt.

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 12

Antwoorden	Deel-scores

Opgave 6 Stadionverlichting

Maximumscore 4

20 □ uitkomst: $P = 9{,}4 \cdot 10^2$ W

voorbeeld van een berekening:
In de grafiek kan bij $t = 1{,}0$ minuut worden afgelezen: $I = 1{,}30 I_{eind}$ en $U = 0{,}40 U_{eind}$.
Het vermogen op dat tijdstip is:
$P = UI = 1{,}30 \cdot 0{,}40 \cdot I_{eind} U_{eind}$, met $P_{eind} = I_{eind} U_{eind} = 1800$ W.
Dus $P = 1{,}30 \cdot 0{,}40 \cdot 1800 = 9{,}4 \cdot 10^2$ W.

- aflezen van de percentages van I en U **1**
- gebruik van $P = UI$ **1**
- inzicht dat P_{eind} vermenigvuldigd moet worden met de procentsfactoren **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerking
Als wordt gerekend met een (fictieve) eindspanning en eindstroom waarvan het product 1800 W *is: goedrekenen.*

Maximumscore 3

21 □ uitkomst: Het aantal lampen is gelijk aan $2{,}5 \cdot 10^4$.

voorbeeld van een berekening:
De hoeveelheid licht die een stadionlamp per seconde geeft is: 84·1800 lumen.
De totale hoeveelheid licht die de stadionlampen per seconde geven, is gelijk aan
$228 \cdot 84 \cdot 1800 = 3{,}45 \cdot 10^7$ lumen.
Een gloeilamp van 100 W geeft per seconde $14 \cdot 100 = 1{,}4 \cdot 10^3$ lumen.
Het aantal gloeilampen is gelijk aan:

$$\frac{\text{totale hoeveelheid licht}}{\text{hoeveelheid licht van één gloeilamp}} = \frac{3{,}45 \cdot 10^7}{1{,}4 \cdot 10^3} = 2{,}5 \cdot 10^4.$$

- berekening van het aantal lumen geleverd door 228 lampen **1**
- berekening van het aantal lumen geleverd door één gloeilamp **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerking
*Als niet is afgerond, maar elke hele lamp als significant beschouwd is (*24624 *lampen): goedrekenen.*

Maximumscore 3

22 □ voorbeeld van een antwoord:
Straling met golflengtes kleiner dan die van zichtbaar licht (ultraviolette straling) moet worden geabsorbeerd (omdat het schadelijk is). Er moet gewoon glas voor de lampen geplaatst worden omdat gewoon glas die straling (veel) beter absorbeert.

- constatering dat straling met golflengtes kleiner dan die van zichtbaar licht moet worden geabsorbeerd **1**
- inzicht dat gewoon glas dat licht (veel) beter absorbeert **1**
- conclusie **1**

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 13

Opgave 7 Erasmusbrug

Maximumscore 3

23 □ uitkomst: $m = 4{,}49 \cdot 10^5$ kg

voorbeeld van een berekening:
De totale zwaartekracht op het wegdek van de tuibrug is $16 \cdot 2{,}75 \cdot 10^5 = 4{,}40 \cdot 10^6$ N.
$F_z = mg$, waarin $g = 9{,}81$ m/s^2.
Dus $m = \dfrac{F_z}{g} = \dfrac{4{,}40 \cdot 10^6}{9{,}81} = 4{,}49 \cdot 10^5$ kg.

- gebruik van $F_z = mg$ **1**
- gebruik van de factor 16 **1**
- completeren van de berekening **1**

Opmerking
Als in plaats van 16 *met een factor* 17 *is gerekend: goedrekenen.*

Maximumscore 4

24 □ antwoord:

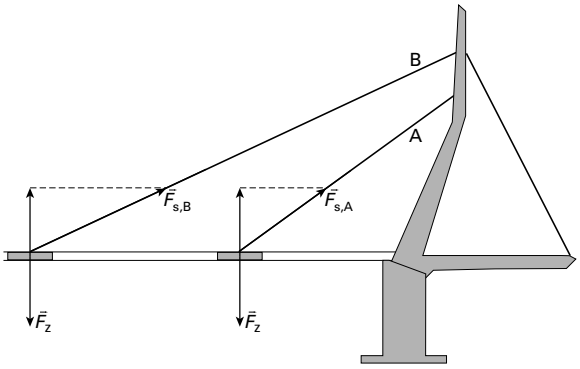

De spankracht in tui B is groter dan die in tui A.

- de verticale component van de spankracht is gelijk en tegengesteld aan $\vec{F}_z$ **1**
- constructie van $\vec{F}_s$ door een horizontale lijn te trekken **2**
- conclusie **1**

Opmerking
In het geval van een foutieve constructie mag het laatste punt alleen worden toegekend als de geconstrueerde spankrachten in de richting van de tuien werken.

natuurkundeuitgelegd.nl

nahos011dfcrv.qxd 5-12-00 15:46 Pagina 14

	Antwoorden	Deel-scores

Maximumscore 3

25 □ uitkomst: $v = 4{,}1 \cdot 10^2$ m/s

voorbeeld van een berekening:
Bij de grondfrequentie is de golflengte van de golven in de tui: $\lambda = 2\ell$ (of $\ell = \frac{1}{2}\lambda$).
Voor de voortplantingssnelheid geldt: $v = f\lambda$, waarin $f = 0{,}60$ Hz en $\lambda = 688$ m.
Dus $v = 0{,}60 \cdot 688 = 4{,}1 \cdot 10^2$ m/s.

- inzicht dat $\lambda = 2\ell$ **1**
- gebruik van $v = f\lambda$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Maximumscore 4

26 □ uitkomst: $P_{gem} = 2{,}6 \cdot 10^6$ W

voorbeeld van een berekening:
Bij het opendraaien van de brug neemt de zwaarte-energie van het wegdek toe met $m_1 g h_1$, terwijl de zwaarte-energie van het contragewicht afneemt met $m_2 g h_2$.
$\Delta E_z = 1560 \cdot 10^3 \cdot 9{,}81 \cdot 28 - 1050 \cdot 10^3 \cdot 9{,}81 \cdot 11 = 3{,}15 \cdot 10^8$ J.
$P_{gem} = \dfrac{\Delta E_z}{\Delta t}$, waarin $\Delta t = 120$ s.
Hieruit volgt dat $P_{gem} = \dfrac{3{,}15 \cdot 10^8}{120} = 2{,}6 \cdot 10^6$ W.

- inzicht dat E_{z1} toeneemt met $m_1 g h_1$ **1**
- inzicht dat E_{z2} afneemt met $m_2 g h_2$ **1**
- gebruik van $P = \dfrac{E}{t}$ **1**
- completeren van de berekening **1**

Einde

Foton De nieuwe natuurkundemethode voor de bovenbouw
Theorie, oefenopgaven, antwoorden in één overzichtelijk boek inclusief SE-keuzeonderwerpen
Betaalbaar: € 35,- voor de complete stof. Meer info: natuurkundeuitgelegd.nl